

FREDENSBORG
KOMMUNE

Sådan arbejder vi med borgerinddragelse

Guide til inspiration, refleksion og beslutning
om, hvilke redskaber vi kan anvende for at styrke
borgerinddragelsen

ÉN KOMMUNE – FEM UNIKKE STEDER
• FREDENSBORG • HUMLEBÆK • NIVÅ • KOKKEDAL • LANDET

Det er en generel erfaring fra de danske kommuner, at borgerinddragelse medvirker til at skabe bedre løsninger – og samtidig styrker medborgerskabet og fremmer det lokale ejerskab. I Fredensborg Kommune har vi gode erfaringer med borgerinddragelse, men vi mener også, at vi kan blive bedre til at tilrettelægge inddragelsen. Det er vigtigt, at der i forbindelse med borgerinddragelsen bliver en klarhed omkring, hvordan borgerne inddrages, både i forhold til metode og form, så flere borgeres perspektiver kommer frem.

Borgerinddragelse forbindes primært med høringer og borgermøder. Begge dele fungerer godt, når der er brug for at informere eller høre borgere i forskellige sammenhænge. Men ved en del opgaver – ikke mindst de mere komplekse – giver det rigtig god mening, at vi inddrager borgerne på andre måder.

Derfor er det et klart mål i Fredensborg Kommune, at vi i endnu højere grad planlægger og gennemfører inddragelsesprocesser, der er struktureret og planlagt til den enkelte opgave.

Af samme grund er vi parate til at afprøve nye metoder, som kan forbedre inddragelsen og skabe mere værdi i løsningen af opgaven. I denne guide opstiller vi en række punkter, som kan bruges til at vurdere, hvilken form og hvilke metoder for borgerinddragelse, der med fordel kan bruges ved hver enkelt opgave.

Et par praktiske bemærkninger

- I guiden bruges ordet borger som en samlet betegnelse for borgere, brugere, aktører, interessenter og samarbejdspartnere.
- Vi bruger ordet opgave som en samlet betegnelse for opgaver, projekter og initiativer, herunder fx lokalplaner, byggeprojekter, nye politikker mv.
- Vi bruger ordet vi som udtryk for, at det både kan være den enkelte projektleder eller chef, der vurderer behovet for inddragelse. Det inviterer også til en dialog mellem administrationen og politikerne at nå frem til inddragelsesformer og metoder.

Typen af opgave eller projekt

Hvilken type opgave, og hvor kompleks er opgaven?

Forskellige niveauer for inddragelse

Inden vi beslutter, hvordan vi vil inddrage borgerne, er det en god idé at gøre sig overvejelser om opgavens karakter. I første omgang ved at vurdere niveauet af opgaven:

1. Opgaven drejer sig om kommunen som helhed, det kan fx være en ny kommuneplan, planstrategi, politikudvikling eller generelle temaer som fx ældreområdet, skoler mv., som har interesse for alle borgere i kommunen.

2. Opgaven er et mere afgrænset område, fx et bestemt bysamfund, hvor der planlægges byudvikling, større/ vigtige byggerier med stor berøringsflade.

3. Opgaven kan være lokal, fx en ny lokalplan for et boligområde, en ændring af lokale dagtilbud og borgerens egne sager (fx, byggesager), som har interesse for bestemte grupper af borgere.

Hvor kompleks er opgaven?

Er det et stort eller lille projekt? Er der mange interessenter i spil? Hvor stort et handlerum har vi?

Disse og tilsvarende spørgsmål er det en god idé at afklare, inden vi beslutter, hvilken form for inddragelse der skal ske.

Målet er at form og indhold så at sige matcher hinanden.

Eksempler på relevante spørgsmål:

- Hvor mange interessenter er der i opgaven?
- Er der tale om en langvarigt eller kortvarigt opgave?
- Hvor mange borgere har opgaven indflydelse på?
- Er der stor risiko forbundet ved opgaven?
- Er der mange begrænsninger pga. love, regler mv.?

Borgernes rolle

Hvilke borgere skal inddrages, og hvilken rolle skal de spille?

Hvem skal være med?

Når vi har afklaret niveauet og kompleksiteten af opgaven, giver det god mening at overveje hvilke borgere, det især er vigtigt at inddrage.

Det kan disse spørgsmål være med til at afklare:

- Hvordan giver vi mulighed for at alle relevante borgere bliver en del af processen? Det kan være vigtigt at overveje hvordan vi sikrer en så bred repræsentation så mulig, så mange perspektiver kommer med.
- Skal vi invitere andre borgere med end de umiddelbart mest oplagte? Fx kan kommende forældre også være vigtige, når der skal arbejdes med skoleudvikling.
- Er der bestemte grupper, som vi skal gøre en særlig indsats for at få med? Erfaringer viser fx, at det er svært at tiltrække børnefamilier til et borgermøde, der holdes en hverdag kl. 19. Der kan også være behov for at overveje, hvordan vi får de unge i tale.

Rammer

Hvilke rammer og ressourcer har vi til at kunne gennemføre borgerinddragelse? Og i hvilken periode skal inddragelsen finde sted?

Rammer og ambitioner

En proces med borgerinddragelse kan variere fra alt mellem et enkelt lille møde til en proces med brug af fx eksterne proceskonsulenter, workshops, events, mv. Derfor er det vigtigt, at man som noget af det første fastlægger ambitionsniveauet og rammer mht. økonomi og bemanding. Her må særligt ressourcetræk være en vigtig afklaring. Dernæst er det meget vigtigt, at man får planlagt, hvornår inddragelsen skal ske i henhold til den tidsplan, der er lagt. Det er til enhver tid et ledelsesmæssigt ansvar, at disse forhold er afklaret.

Det er værd at overveje:

- Hvor mange penge er der afsat til projektet/opgaven?
- Har vi fået midler fra fonde eller puljer, hvor der kan være bindinger ift. inddragelse?
- Er der lovmæssige krav, som vi skal tage højde for?
- Hvor mange ressourcer er der til rådighed: Kan vi trække på interne ressourcer i administrationen eller skal vi tilkøbe eksterne konsulenter?
- Hvor god tid har vi og hvilke væsentlige deadlines er der? Fx, er det vigtigt at planlægge inddragelsen inden, der skal træffes politiske beslutninger.
- Er processen for opgaven planlagt og inddragelsen struktureret herefter?

Inddragelsesformer

Hvilken inddragelsesform er egnet? Og hvilke metoder skal anvendes?

Information, dialog eller samskabelse?

Afklaringen af niveau, kompleksitet, rammer, målgruppe og ambitioner leder til en samlet vurdering af, hvilke(n) type(r) af inddragelse, vi skal bruge.

Her skelner vi mellem information, dialog og samskabelse og brugere, forskellige værktøjer og virkemidler.

Information

I mange af kommunens opgaver har vi behov for at informere eller høre borgerne om et påtænkt projekt eller en beslutning, eller beder om høringssvar/ respons inden en given dato.

Her kan vi fx vælge:

- Nyhedsbreve
- Pressemeldelser
- Pixi udgaver af materialer
- Hjemmeside og sociale medier
- Borgermøder
- Høringsproces

Dialog

Her indgår vi i en tættere dialog med borgerne, fx om at få kortlagt udfordringer eller efterspørger input og inspiration. Vigtigt er det, at vi inden har gjort os klart, hvad borgerne i realiteten kan bidrage med.

Her kan vi fx vælge:

- Borgermøder
- Voxpop, podcast og interviews
- Byvandring
- Fokusgrupper
- Arbejdsgrupper
- Brugerundersøgelser
- Cafédialoger

Samskabelse

Her udvider vi dialogen til en "samskabelse" som vi definerer som når udfordringer, mål og løsninger defineres og udvikles sammen med borgerne.

Her kan vi fx vælge:

- Workshops
- Deltagelse i projekt- og styregrupper
- Brugerrejser
- Brugerbestyrelser
- Borgerinitiativer

FREDENSBORG
KOMMUNE

Fredensborg Kommune
Rådhus, Egevangen 3B
2980 Kokkedal

Telefon 72 56 50 00
fredensborg@fredensborg.dk
fredensborg.dk